

Besl. O. nr. 56

(2002-2003)

Odelstingsbeslutning nr. 56

Jf. Innst. O. nr. 51 (2002-2003) og Ot.prp. nr. 3 (2001-2002)

År 2003 den 23. januar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. og i enkelte andre lover

I

I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2-4 skal lyde:

§ 2-4. Fylkeskommunens og det regionale helseforetakets ansvar.

Fylkeskommunen er ansvarlig for at de oppgaver som den er pålagt etter §§ 7-1, 7-2, 7-3 og 7-4 blir utført.

Regionalt helseforetak er ansvarlig for at de oppgaver det er pålagt etter § 7-1a blir utført.

Regionalt helseforetak er ansvarlig for at de oppgaver som statens spesialisthelsetjeneste er pålagt etter kapittel 6A blir utført.

§ 2-3 gjelder tilsvarende for fylkeskommunen.

§ 6-1 annet og tredje ledd skal lyde:

Når det er behov for det og klienten ønsker det, skal sosialtjenesten *bistå med å etablere* et behandlingsopplegg. Dette opplegget kan blant annet omfatte oppnevning av støttekontakt, etablering av støtteopplegg på arbeidsplassen og kontakt med primærhelsetjeneste, *spesialisthelsetjeneste eller spesialiserte sosiale tjenester og omsorg i og utenfor institusjon.*

Kan behovet for slik institusjonsplass ikke dekkes, skal sosialtjenesten om nødvendig sørge for midlertidige tiltak.

§ 6-2 første ledd skal lyde:

Dersom noen utsetter sin fysiske eller psykiske helse for fare ved omfattende og vedvarende mis-

bruk, og dersom hjelpetiltak etter § 6-1 ikke er tilstrekkelig, kan det vedtas at vedkommende uten eget samtykke kan tas inn i en institusjon *utpekt av regionalt helseforetak, jf. § 7-1a*, for undersøkelse og tilrettelegging av behandling, og holdes tilbake der i opptil tre måneder.

§ 6-2a første ledd skal lyde:

Det kan vedtas at en gravid rusmiddelmissbruker uten eget samtykke skal tas inn på institusjon *utpekt av regionalt helseforetak, jf. § 7-1a*, og holdes tilbake der i hele svangerskapet dersom misbruket er av en slik art at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade, og dersom hjelpetiltak etter § 6-1 ikke er tilstrekkelig. Fylkesnemnda skal samtidig ta stilling til om det skal være adgang til å ta urinprøver av *den gravide* under institusjonsoppholdet.

§ 6-2a tredje ledd første punktum skal lyde:

Sosialtjenesten skal, *i samråd med institusjonen*, minst hver tredje måned vurdere om det fortsatt er grunnlag for tilbakeholdelse.

§ 6-4 første ledd skal lyde:

I fylkeskommunens plan skal det særskilt fastsettes hvilke institusjoner som skal kunne ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag *av samtykke* som nevnt i § 6-3.

§ 6-4 annet ledd oppheves.

Nåværende § 6-4 tredje ledd blir annet ledd.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

Fylkeskommunen har ansvaret for etablering og drift av institusjoner som tilbyr spesialiserte sosiale tjenester for rusmiddelmissbrukere og døgninstitusjoner for omsorg for rusmiddelmissbrukere.

Ny § 7-1a skal lyde:

§ 7-1a. *Regionalt helseforetaks ansvar.*

Regionalt helseforetak skal sørge for institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a, herunder peke ut institusjoner i det enkelte helseforetak som skal kunne ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a.

Regionalt helseforetak kan inngå avtale med andre regionale helseforetak, fylkeskommuner, private institusjoner eller med andre tjenesteytere for å dekke behovet for institusjonsplasser etter første ledd innen helseregionen.

Regionalt helseforetak skal peke ut institusjoner innen spesialisthelsetjenesten til å kunne ta imot rusmiddelmissbrukere etter samtykke som nevnt i § 6-3.

Kongen kan gi forskrifter om utforming av institusjoner som kan ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a og samtykke som nevnt i § 6-3.

§ 7-6 tredje ledd oppheves.

Nåværende § 7-6 fjerde ledd blir tredje ledd.

Ny § 7-6a skal lyde:

§ 7-6a. *Utskriving fra institusjon som nevnt i § 7-1a.*

Når utskrivningen bør medføre tiltak fra sosialtjenestens side, skal sosialtjenesten varsles om utskrivningen i god tid på forhånd. Utskriving skal planlegges og forberedes i samarbeid mellom berørte parter.

§ 7-9 nytt annet ledd skal lyde:

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at institusjoner som er utpekt av regionalt helseforetak til å kunne ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a og samtykke som nevnt i § 6-3, drives i samsvar med denne loven og forskrifter til loven.

§ 7-9 annet til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

§ 7-11 fjerde ledd skal lyde:

Det er ikke tillatt

a) å refse en person fysisk,

- b) å bruke innelåsning i enerom eller andre tvangstiltak med mindre det er tillatt ved lov eller forskrifter som nevnt i femte ledd bokstav a),
- c) å føre kontroll med beboernes korrespondanse med mindre det er tillatt ved forskrifter som nevnt i femte ledd bokstav c).

§ 7-12 skal lyde:

§ 7-12. Forskrifter om hva som skal regnes som institusjon/bolig med heldøgns omsorgstjenester etter § 7-1 første ledd.

Kongen kan gi forskrifter om hva som skal regnes som institusjon/bolig etter § 7-1 første ledd, og om rett for fylkesmannen til å avgjøre tvilstilfeller. Kongen kan også gi forskrifter om de tjenester som skal være knyttet til de institusjonene som er nevnt i § 7-1 første ledd.

§ 7-13 nytt annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om at regionalt helseforetak skal sørge for plasser for akutt hjelp for rusmiddelmissbrukere som kan tas inn i institusjon på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a.

§ 7-14 skal lyde:

§ 7-14. Kvalitetskrav i behandlings- og rehabiliteringstiltak.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om krav til kvalitet i behandlings- og rehabiliteringstiltak, herunder institusjoner som er pekt ut til å kunne ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a og samtykke som nevnt i § 6-3, jf. §§ 6-4 og 7-1a.

§ 8-2 skal lyde:

§ 8-2. Anvendelse av forvaltningsloven på private institusjoner.

For private institusjoner, boliger med heldøgns omsorgstjenester som er tatt inn i fylkeskommunens eller kommunens plan etter §§ 7-4 og 7-5, og private institusjoner utpekt til å kunne ta imot rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a og samtykke som nevnt i § 6-3, jf. § 7-1a, gjelder forvaltningsloven for klientsaker, med de særregler som er fastsatt i loven her, jf. § 8-1.

§ 10-2 skal lyde:

§ 10-2. Fylkeskommunens ansvar.

Fylkeskommunen skal yte institusjonstjenester og tilknyttede tjenester etter denne loven til alle som oppholder seg i fylket.

Ny § 10-2a skal lyde:

§ 10-2a. Regionalt helseforetaks ansvar.

Regionalt helseforetak skal sørge for institusjonstjenester til rusmiddelmissbrukere i regionen som er besluttet tatt inn i institusjon på grunnlag av vedtak etter denne lovens §§ 6-2 og 6-2a.

§ 11-4 annet og tredje punktum oppheves.

Ny § 11-5a skal lyde:

§ 11-5a. Utgifter til opphold i institusjon på grunnlag av vedtak i henhold til § 7-1a.

Regionalt helseforetak i den helseregion der rusmiddelmissbrukeren er bosatt på innleggelsestidspunktet, skal dekke utgiftene til opphold i institusjon på grunnlag av vedtak i henhold til § 7-1a. Kongen kan gi forskrifter om oppgjøret.

II

I lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd annet punktum skal lyde:

Regionalt helseforetak legger til rette for spesialisthelsetjenester, forskning, undervisning og andre tjenester som står i naturlig sammenheng med dette eller er pålagt i lov.

§ 2 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Helseforetak yter spesialisthelsetjenester, forskning, undervisning og andre tjenester som står i naturlig sammenheng med dette eller er pålagt i lov.

III

Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

1. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.
3. Fra og med ikraftsetting av denne loven har staten ved de regionale helseforetakene rett og plikt til å overta alle fylkeskommunens formuesposisjoner som er knyttet til virksomheter som yter spesialiserte helsetjenester til rusmiddelmissbrukere. Overtakelsen skal omfatte alle rettigheter og plikter som er knyttet til virksomhetene. Lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved overtagelse av fast eiendom, får ikke anvendelse på overtakelsen.

Dersom det åpenbart ikke er naturlig sammenheng mellom en virksomhet og rettigheter som er knyttet til virksomheten, kan departementet beslutte at staten ikke har rett eller plikt til å

overta slike rettigheter dersom det er rimelig at fylkeskommunen beholder dem.

4. Fra og med ikraftsetting av denne loven har staten ved de regionale helseforetakene rett og plikt til å tre inn i fylkeskommunens avtaler med andre institusjoner om plasser for inntak av rusmiddelmissbrukere på grunnlag av vedtak etter §§ 6-2 og 6-2a i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.
5. Dersom det i forbindelse med overføring til staten av rettigheter og plikter som nevnt i nr. 3 første og annet ledd og nr. 4, overføres gjeld eller andre forpliktelser knyttet til virksomhetene, er det frigjørende for fylkeskommunen.

Kreditor og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen, eller gjøre gjeldende at den utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

6. Det skal ikke betales dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende kjøretøy og båter eller rettsgebyr etter §§ 21 og 24 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr i forbindelse med statens overtakelse av formuesposisjoner som er en direkte følge av denne loven.
7. Både staten og vedkommende fylkeskommune kan kreve at spørsmål som gjelder nærmere klargjøring og konkretisering av hvilke formuesposisjoner staten har rett og plikt til å overta fra den enkelte fylkeskommune etter nr. 3 første og annet ledd, og hvilke avtaler staten har rett og plikt til å tre inn i etter nr. 4, skal avgjøres av en nemnd. Nemnda vurderer ikke hvilke konkrete gjeldsforpliktelser staten har rett og plikt til å tre inn i. Hvilke regionale helseforetak som skal overta de enkelte formuesposisjoner avgjøres av departementet.

Nemnda skal ha syv medlemmer. Departementet oppnevner tre medlemmer og varamedlemmer for disse til nemnda. Kommunenes Sentralforbund oppnevner tre medlemmer og varamedlemmer for disse til nemnda. I tillegg utpeker førstelagmannen i Borgarting leder for nemnda og leders varamedlem. Nemndas leder og leders varamedlem skal ha de egenskaper som er foreskrevet for dommere, se lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 53, jf. § 54 annet ledd.

Nemndas avgjørelse, som treffes ved kjennelse, skal være begrunnet.

Utgiftene til nemndas virksomhet fastsettes og dekkes av departementet.

Departementet kan gi nærmere regler for nemndas virksomhet.

8. Spørsmål om rettigheter og plikter etter nr. 3 første og annet ledd og nr. 4, kan ikke bringes inn for

de alminnelige domstoler før muligheten til å få saken avgjort av nemnd opprettet etter nr. 7 annet ledd, er nyttet.

9. Klage over beslutninger truffet i medhold av denne loven, gir ikke oppsettende virkning for statens rettigheter og plikter etter nr. 3 og nr. 4.
10. Fylkeskommunene skal gi staten innsyn i og til-

gang til sine virksomheter i forbindelse med statlig overtakelse av virksomheter etter bestemmelsene i dette romertallsvedtaket.

11. Det som gjelder for fylkeskommunene etter dette romertallsvedtaket, gjelder også for Oslo kommune.

Berit Brørby
president

Finn Martin Vallersnes
sekretær